

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સુરીન્દર

વિરુદ્ધ

હરિયાણા રાજ્ય

નવેમ્બર ૨૨, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. સિન્હા અને ન્યાયમૂર્તિ માર્કેડેય કાટજુ]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦-કલમ ૩૦૬/૩૪ અને ૪૮૮ એ/૩૪-દહેજ માંગ અને તેના પતિ અને સાસુ-સસરા દ્વારા તેની સાથે કરવામાં આવેલી ફૂરતાને કારણે લગ્નના ૭ વર્ષની અંદર પત્ની દ્વારા આત્મહત્યાની શુદ્ધતા હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે-આત્મહત્યાના સમયે જ પત્ની ગર્ભવતી હોવાની સાબિતી આપે છે, અને સામાન્ય રીતે આવી મહિલાઓ માત્ર મજબૂરી હેઠળ આત્મહત્યા

કરશે-કલમ ૩૦૬ હેઠળના ગુના માટે પણ જરૂરી નથી કે ઉશ્કેરણી દર્શાવવા માટે શબ્દોનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ-આમ, નીચેની અદાલતો દ્વારા પતિને દોષિત ઠેરવવો વાજબી છે.

ફરિયાદી પક્ષના કેસ અનુસાર, પી. એ વર્ષ ૧૯૯૪માં અપીલકર્તા સાથે લગ્ન કર્યા હતા.દહેજની માંગને કારણે અપીલકર્તા અને તેના માતા-પિતા દ્વારા તેણીને હેરાન કરવામાં આવી હતી અને તેને માર પણ મારવામાં આવ્યો હતો, જેના કારણે તેણીએ ૨૦૦૨માં ફાંસી લગાવીને આત્મહત્યા કરવાની ફરજ પડી હતી.અપીલકર્તા અને તેના માતા-પિતાને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને આઈપીસીની કલમ ૩૦૬/૩૪ અને ૪૯૮એ/૩૪ હેઠળ સજા ફટકારવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ અદાલતે માતા-પિતાને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા પરંતુ અપીલકર્તાની સજાને સમર્થન આપ્યું હતું.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે

ઠરાવ્યું:૧. નીચેની બંને અદાલતોએ આરોપી વિરુદ્ધ ચુકાદો આપ્યો છે અને નીચેની અદાલતો દ્વારા ચુકાદામાં આપવામાં આવેલા તર્ક સાથે સંમત છે.

[૩૦૨-ડી-ઈ]

૨.૧.એવું ન કહી શકાય કે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ કોઈ ગુનો કરવામાં આવ્યો નથી કારણ કે મૃતકને આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરવાનો અથવા ઉશ્કેરવાનો કોઈ ઇરાદો દર્શાવવા માટે કંઈ નથી.ઉચ્ચ અદાલતે અપલોકન કર્યું હતું કે "ઉશ્કેરવાનો અર્થ થાય છે કોઈને કૃત્ય કરવા માટે ઉશ્કેરવું, ઉશ્કેરવું, ઉશ્કેરવું અથવા પ્રોત્સાહિત કરવું.ઉશ્કેરવા માટે અભિવ્યક્ત શબ્દોનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી નથી.ઉશ્કેરણી દ્વારા ઉશ્કેરણીનો ગુનો ઉશ્કેરણી કરનાર વ્યક્તિના હેતુ પર આધાર રાખે છે, અને ઉશ્કેરણી કરનાર વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલા કૃત્ય પર નહીં.[૩૦૧-એફ-જી]

૨.૨.તે પીડબ્લ્યુ ૨-મૃતકની માતા, પીડબ્લ્યુ ૪-મૃતકના મામા અને પીડબ્લ્યુ ૧૦-મૃતકના પિતાના પુરાવાઓમાં આવ્યું છે કે મૃતક પી ને દહેજની માંગને કારણે હેરાન કરવામાં આવી હતી.લગ્નના દોઢ વર્ષ પછી, પી એ છોકરીને જન્મ આપ્યો અને તે સમયે પણ તેના પિતાએ પૂરતી ભેટો આપી હતી પરંતુ અપીલકર્તાઓ સંતુષ્ટ ન હતા.ઘટનાના લગભગ છ મહિના પહેલા, અપીલકર્તા મૃતકના મામાના ઘરે ગયો હતો અને પૈસાની માંગણી કરી હતી.જો કે, જ્યારે પીડબ્લ્યુ-૪ એ રકમ ચૂકવવાનો ઇનકાર કર્યો, ત્યારે અપીલકર્તાએ મૃતકને મારવાનું શરૂ કર્યું અને આખરે તેણીને વૈવાહિક ઘરમાંથી બહાર કાઢી મૂકવામાં આવી અને તેણી તેના માતાપિતાના ઘરે ગઈ જ્યાં તેણી લગભગ ત્રણ મહિના

સુધી રહી હતી.ત્યારબાદ અપીલકર્તા દ્વારા તેણીને એ ખાતરી સાથે પરત લઈ જવામાં આવી હતી કે તે પી સાથે સારી રીતે વર્તે છે, પરંતુ તેના દસ દિવસ પછી તેણીએ આત્મહત્યા કરી હતી.પીડબ્લ્યુ જ એ એક પત્ર રજૂ કર્યો છે જે પીડબ્લ્યુ ૨ ને મળ્યો હતો, જેનો અભ્યાસ દર્શાવે છે કે પી ના સસરા અને સાસુએ પી ને કંઈ કહેવાનું બંધ કરી દીધું હતું પરંતુ તેના પતિએ તેને એટલી હદે માર માર્યો હતો કે તે અસમર્થ બની ગઈ હતી અને ચાલવામાં અસમર્થ હતી.તે પીડબ્લ્યુ-આઈ ૧૦ના પુરાવા તરીકે પણ આવ્યું છે કે જ્યારે દહેજની માંગ પૂરી કરવામાં આવી ન હતી, ત્યારે પી ને માર મારવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે તે તેના પિતાના ઘરે આવી ત્યારે તેના પર ઈજાના નિશાન હતા.(૩૦૧-**G-H**; ૩૦૨-**A-D**)

૨.૩.આત્મહત્યા સમયે મૃતક ગર્ભવતી હતી.ઉચ્ચ અદાલતે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ગર્ભાશયમાં બાળક ધરાવતી યુવાન સગર્ભા સ્ત્રીઓ સામાન્ય રીતે આત્મહત્યા નહીં કરે સિવાય કે તેણીને આમ કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવે; અને જો તેણીને દહેજની માંગને કારણે હેરાન કરવામાં ન આવી હોત તો તેણી હતાશ ન થઈ હોત:(૩૦૨-બી-સી)

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ ૧૨૬૨.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૮૨૭-એસ. બી./૨૦૦૨ માં ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશની તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૩ માંથી.

બી. એસ. મોર, જ્ઞાન સિંહ અને મહિંદર સિંહ.અપીલકર્તા માટે દહિયા.પ્રતિવાદી વતી એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મંજીત સિંહ, હરિકેશ સિંહ અને ટી. વી. જયોર્જ હાજર રહ્યા હતા.

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ માર્કન્ડેય કાટજી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.આ અપીલ ૨૦૦૨ના ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૮૨૭માં પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૪/૨/૨૦૦૩ ના વિવાદિત ચુકાદા સામે દાખલ કરવામાં આવી છે.

પક્ષકારો માટે વિદ્વાન કાઉન્સેલનાઓને સાંભળ્યા અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો.

ટૂંકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે મૃતક પુષ્પા પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહની ત્રીજી પુત્રી હતી.તેણીએ ૧૯૯૪માં આસણ

ગામમાં અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર સાથે હિંદુ વિધિ અને વિધિ અનુસાર લગ્ન કર્યા હતા.તે સમયે દિલબાગ સિંહે પૂરતો દહેજ આપ્યો હતો પરંતુ અપીલકર્તાઓ આપવામાં આવેલા દહેજથી સંતુષ્ટ નહોતા.તેઓ તેને હેરાન કરવા લાગ્યા.તેમને ખુશ કરવા માટે, પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહ જ્યારે પણ તેમની પુત્રી પુષ્પાને મળવા આવતા ત્યારે તેમને કેટલાક પૈસા આપતા હતા પરંતુ અપીલકર્તાઓની માંગ હંમેશા વધતી જતી હતી.તેઓ તેને માર મારતા હતા.શ્રીમતી પુષ્પા જ્યારે પણ તેની મુલાકાત લેતી ત્યારે તેના પિતાને તેના પર થયેલા અત્યાચાર વિશે જણાવતી હતી.લગ્નના લગભગ અઢી વર્ષ પછી, પુષ્પાએ ગરિમા નામની એક પુત્રીને જન્મ આપ્યો હતો અને તે સમયે પણ, પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહે પૂરતી ભેટો આપી હતી પરંતુ અપીલકર્તાઓ સંતુષ્ટ ન હતા.

લગભગ ત્રણ મહિના પહેલાં, અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર પુષ્પાના મામા પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીર પાસે ટ્રેક્ટર ખરીદવા માટે ૮૦ રૂપિયાની માંગણી સાથે ગયો હતો, પરંતુ પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીરે તેને ફરજ પાડવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને દિલબાગ સિંહને આ વિશે જાણ કરી હતી, જેમણે તેને સુરેન્દ્રને પૈસા ન આપવા માટે પણ કહ્યું હતું કારણ કે તે અને તેના પિતા દારૂ પર રકમ ખર્ચ કરશે.

એવું પણ કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેમની માંગ પૂરી ન થયા પછી, અપીલકર્તા અને તેના સંબંધીઓ પુષ્પા પ્રત્યે વધુ કઠોર બની ગયા હતા અને તેને

મારવાનું શરૂ કર્યું હતું.ત્યારબાદ પુષ્પા ખુદાન ગામમાં આવી અને તેના પિતા પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહને તેના સાસરિયાઓ દ્વારા તેના પ્રત્યે કરવામાં આવતી કૂરતા વિશે જાણ કરી.તે લગભગ ત્રણ મહિના સુધી તેના માતાપિતાના ઘરે રહી હતી અને પછી સાસરીના ઘરમાં તેની સાથે સારી રીતે વર્તવામાં આવશે તેવી ખાતરી આપ્યા પછી, ઘટનાના માત્ર દસ દિવસ પહેલા, અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર દ્વારા તેને પરત લઈ જવામાં આવી હતી.

૨૩.૦૪.૨૦૦૨ના રોજ, દિલબાગ સિંહની પીડબ્લ્યુ-૨ પ્રેમ પત્નીને પીડબ્લ્યુ-૩ કૃષ્ણ દ્વારા સાંજે ૬/૭ વાગ્યે ટેલિફોનિક સંદેશ મળ્યો કે પુષ્પાએ ફાંસી લગાવીને આત્મહત્યા કરી લીધી છે.

આ માહિતી મળતાં જ પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહ તેની પત્ની પીડબ્લ્યુ-૨ પ્રેમ, સાળા સોમબીર પીડબ્લ્યુ-૪ અને અન્ય લોકો સાથે આસન ગામમાં પહોંચ્યા અને પુષ્પાનો મૃતદેહ તેમના ઘરના પહેલા માળના ઓરડામાં પડેલો જોયો.તેની તૂટેલી બંગડીઓ અને ચપ્પલ પણ ત્યાં પડેલી હતી.

પી. ડબ્લ્યુ.-૧૦ દિલબાગ સિંહના પ્રદર્શન પી. જી. ના નિવેદન પર એફ. આઈ. આર., પ્રદર્શન પી. એચ. નોંધવામાં આવી હતી.પીડબ્લ્યુ-૧૨ રામ

કિશન, એએસઆઈએ આ કેસની તપાસ કરી હતી.તેમણે પુષ્પાના મૃતદેહનો ફોટો ફોટોગ્રાફર પીડબ્લ્યુ-૭ રાજ પાલ પાસે કરાવ્યો હતો.તેમણે તપાસ અહેવાલ પણ તૈયાર કર્યો, પીસીનું પ્રદર્શન કર્યું. તેમણે એક પેટીમાં તૂટેલી બંગડીઓનો કબજો લીધો, પી-૭નું પ્રદર્શન કર્યું અને ચપ્પલ અલગ સીલબંધ પાર્સલ બનાવીને પી-૫ અને પી-૬નું પ્રદર્શન કરે છે. તેમણે એક રફ સાઈટ પ્લાન પણ તૈયાર કર્યો, ઘટનાના સ્થળનું પી. કે. પ્રદર્શિત કર્યું અને મૃતદેહને પોલીસ અરજી, પ્રદર્શન પી. એ. સાથે પોસ્ટમોર્ટમ તપાસ માટે મોકલ્યો.

પીડબ્લ્યુ-૧ ડૉક્ટર મહેશ પ્રકાશ, તબીબી અધિકારીએ શ્રીમતી પુષ્પાના મૃતદેહ પર શબપરીક્ષણ કર્યું અને પોતાનો અહેવાલ આપ્યો, પીબી પ્રદર્શિત કરો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે શ્રીમતી પુષ્પાના મૃત્યુનું કારણ ફાંસીના પરિણામે શ્વાસ રૂંધાઈ જવાને કારણે હતું, જે પૂર્વ-મોર્ટમની પ્રકૃતિ હતી અને ઈજા અને મૃત્યુ વચ્ચેનો સમય થોડી મિનિટોમાં હતો અને મૃત્યુ અને પોસ્ટમોર્ટમની તપાસ વચ્ચેનો સમય ૧૨ થી ૪૮ કલાકની અંદર હતો.તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે શ્રીમતી પુષ્પાને ૨૮ અઠવાડિયાની ગર્ભાવસ્થા હતી અને તેને કાપવાથી એક પુરુષ ગર્ભ બહાર આવ્યો હતો.

પીડબ્લ્યુ-૫ કોન્સ્ટેબલ સમિત કુમારે સ્કેલ્ડ સાઈટ પ્લાન તૈયાર કર્યો, પીએફનું પ્રદર્શન કર્યું. અરજદારોની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી.તપાસ પૂર્ણ

થયા બાદ પીડબ્લ્યુ-૬ એએસઆઈ વિજય સિંહ દ્વારા ચાર્જશીટ મૂકવામાં આવ્યું હતું.ચાર્જશીટને શરૂઆતમાં રોહતકના પ્રથમ વર્ગના ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટની અદાલતમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેમણે ૨/૮/૨૦૦૨ ના તેમના આદેશ દ્વારા આ કેસ કોર્ટ ઓફ સેશન્સને કમીટ કર્યો હતો.

પ્રથમ દષ્ટિએ કેસ દાખલ કર્યા પછી, અપીલકર્તાઓ પર ભારતીય દંડ સંહિતાના સેક્શન ૪૯૮એ અને ૩૦૬/૩૪ હેઠળ આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેમાં તેમણે દોષિત ન હોવાનું કબૂલ્યું હતું.

આરોપોને સાબિત કરવા માટે ફરિયાદી પક્ષે ૧૩ સાક્ષીઓની તપાસ કરી હતી.

ફરિયાદી પક્ષના પુરાવા બંધ કર્યા પછી, અપીલકર્તાઓના નિવેદનો ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળ નોંધવામાં આવ્યા હતા જેમાં તેઓએ ફરિયાદી પક્ષના આરોપોને નકારી કાઢ્યા હતા અને ખોટી ફરીયાદની દલીલ કરી હતી.અપીલકર્તા સુરેન્દ્રે તેના નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે તે અને તેની પત્ની પુષ્પા તેના માતાપિતાથી અલગ રહેતા હતા અને પુષ્પાએ આત્મહત્યા કરી હતી કારણ કે તે ગર્ભાવસ્થાને કારણે માનસિક રીતે પરેશાન

હતી.ત્યારબાદ તેણે કહ્યું કે તેણે દહેજની માંગને કારણે તેણીને હેરાન કરી નથી.તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેના માતા-પિતા તરફથી દહેજની કોઈ માંગ કરવામાં આવી ન હતી.વિક્રમ અને વિક્રમની પત્ની સાહબોએ પણ ફોજદારી કાર્યવાહીની કલમ ૩૧૩ હેઠળ તેમના નિવેદનોમાં ફરિયાદી પક્ષના આરોપોને નકારી કાઢ્યા હતા અને દલીલ કરી હતી કે તેમનો પુત્ર સુરેન્દ્ર અને તેમની પુત્રવધૂ પુષ્પા તેમનાથી અલગ રહેતા હતા અને તેઓએ ક્યારેય દહેજ માટે પુષ્પાને પરેશાન કરી ન હતી, ન તો તેની પાસેથી ક્યારેય દહેજની માંગણી કરવામાં આવી હતી અને ગર્ભાવસ્થાના કારણે માનસિક તણાવને કારણે પુષ્પાએ આત્મહત્યા કરી હતી.જો કે, તેઓએ કોઈ બચાવ પુરાવા રજૂ કર્યા ન હતા.

રાજ્યના વિદ્વાન પી. પી. અને બચાવ પક્ષના વકીલને સાંભળ્યા પછી, રોહતકના વિદ્વાન વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશે તેમના તારીખ ૧૯/૧૦/૨૦૦૨ ના ચુકાદા દ્વારા અપીલકર્તા અને તેના માતા-પિતા વિક્રમ અને સાહબોને દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને ભારતીય દંડ સંહિતાના સેક્શન ૩૦૬/૩૪ અને ૪૮૮-A/૩૪ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને સમ તારીખના આદેશ દ્વારા સજા સંભળાવી.

ઉપરોક્ત ચુકાદાથી નારાજ, અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી.ઉચ્ચ અદાલતે વિક્રમ અને સાહબોની અપીલને મંજૂરી આપી હતી અને

તેમને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા, પરંતુ તેણે અપીલકર્તાની સજાને સમર્થન આપ્યું હતું.આથી આ અપીલ કરવામાં આવી છે.

તે એક સ્વીકૃત હકીકત છે કે શ્રીમતી પુષ્પાના લગ્ન વર્ષ ૧૯૯૪માં અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર સાથે થયા હતા અને તેમણે ૨૩/૦૪/૨૦૦૨ ની રાત્રે ફાંસો ખાઈને આત્મહત્યા કરી હતી.ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે પુષ્પાને દહેજની માંગને કારણે અપીલકર્તાઓ દ્વારા હેરાન કરવામાં આવી રહી હતી અને તે સતામણીને કારણે તેણીને આત્મહત્યા કરવાની ફરજ પડી હતી.દિલબાગ સિંહની પત્ની પીડબ્લ્યુ-૨ પ્રેમે જણાવ્યું હતું કે તેમની પુત્રી પુષ્પાના લગ્ન વર્ષ ૧૯૯૪માં આસન ગામના રહેવાસી વિક્રમના પુત્ર સુરેન્દ્ર સાથે થયા હતા અને તેઓએ તેમને તેમની ક્ષમતા અનુસાર દહેજ આપ્યું હતું.લગ્નના લગભગ બે વર્ષ પછી પુષ્પાએ એક દીકરીને જન્મ આપ્યો હતો.તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તાઓ વિક્રમ, સુરેન્દ્ર અને સાહબોએ અપૂરતી દહેજ લાવવા બદલ તેમની પુત્રી પુષ્પાને હેરાન કરવાનું શરૂ કર્યું હતું.આ ઘટનાના લગભગ ૩-૪ મહિના પહેલાં વિક્રમે તેના પુત્ર સુરેન્દ્રને રિથોલી ગામમાં તેના ભાઈ પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીર પાસે મોકલ્યો હતો, અને તેમને ૮૦,૦૦૦ રૂપિયા ચૂકવવા કહ્યું હતું કારણ કે તેઓ ટ્રેક્ટર ખરીદવા માંગતા હતા, પરંતુ તેના ભાઈએ તેમની માંગ પૂરી ન કરી અને તેણે સદર હકીકતની જાણ તેને કરી હતી.તેણીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે જ્યારે તેનો ભાઈ સોમબીર અપીલકર્તા સુરેન્દ્રની માંગ પૂરી કરવામાં

નિષ્ફળ ગયો, ત્યારે તેઓએ પુષ્પાને વધુ જોરશોરથી હેરાન કરવાનું શરૂ કર્યું અને તેને માર મારવાનું પણ શરૂ કર્યું. જ્યારે અપીલકર્તાઓએ પુષ્પાને સખત માર માર્યો, ત્યારે પુષ્પા તેના માતાપિતાના ઘરે ગઈ અને લગભગ ત્રણ મહિના સુધી તેના માતાપિતા સાથે રહી, અને તે સમયે તે ગર્ભવતી હતી. તેણીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ત્યારબાદ અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર પુષ્પાને તેની સાથે લઈ જવા આવ્યો હતો અને તેણે પુષ્પાને હેરાન ન કરવાનું વચન આપ્યું હતું. તેની ખાતરી પર, પુષ્પાને તેની સાથે મોકલવામાં આવી હતી અને પુષ્પાને તેની સાથે મોકલવાના દસ દિવસ પછી, તેને સાંજે ૬/૭ વાગ્યે કૃષ્ણના નિવાસસ્થાને ટેલિફોનિક સંદેશ મળ્યો કે પુષ્પાએ ફાંસી લગાવીને આત્મહત્યા કરી લીધી છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ૨૪/૪/૨૦૦૨ પર તેઓ કૃષ્ણ, સોમબીર અને તેમના પતિ દિલબાગ સાથે આસન ગામમાં ગયા હતા અને પુષ્પાને પહેલા માળના ઓરડામાં લટકતી જોઈ હતી અને તેમની બંગડીઓ તૂટી ગઈ હતી અને ત્યાં ચપ્પલ પણ પડી હતી.

પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીરે જણાવ્યું હતું કે શ્રીમતી પ્રેમ તેની બહેન હતી અને તેણીના લગ્ન ખુદાન ગામમાં દિલબાગ સિંહ સાથે થયા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે પુષ્પા તેમની બહેન પ્રેમની પુત્રી હતી અને તેણે મધ્યમ વર્ગ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો અને વર્ષ ૧૯૯૪માં સુરેન્દ્ર સાથે લગ્ન કર્યા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તા સુરેન્દ્રે તેના માતા-પિતા સાથે મળીને અપૂરતી

દહેજ લાવવાના કારણે પુષ્પાને હેરાન કરવાનું શરૂ કર્યું હતું અને તેણીને ઘરની બાબતોમાં રસ ન લેવા બદલ ઠપકો આપવામાં આવી રહ્યો હતો.ત્યારબાદ તેણે જણાવ્યું કે તેણીને કોઈ ને કોઈ બહાનું આપીને તેના વૈવાહિક ઘરમાંથી કાઢી મૂકવામાં આવી હતી.તેણીએ લગ્નના દોઢ વર્ષ કે ત્રણ વર્ષ પછી એક દીકરીને જન્મ આપ્યો હતો.તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તાઓ તેણીના માતા-પિતા પાસેથી રોકડ લાવવાની માંગ કરતા હતા અને તેણીના મૃત્યુના લગભગ પાંચથી છ મહિના પહેલાં, અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર તેમની પાસે આવ્યા હતા અને ટ્રેક્ટર ખરીદવા માટે ૮૦,૦૦૦ રૂપિયાની માંગ કરી હતી.તેણે તેના સાળા દિલબાગ સિંહની સલાહ લીધી, જેમણે તેને કહ્યું કે તે ફરીથી ચૂકવણી માટે જવાબદાર રહેશે નહીં કારણ કે સુરેન્દ્ર અને તેના પિતાને દારૂ પીવાની આદત હતી.ત્યારબાદ તેણે કહ્યું કે જ્યારે ૮૦,૦૦૦ રૂપિયાની માંગણી પૂરી કરવામાં ન આવી ત્યારે તેઓએ પુષ્પાને હેરાન કરવાનું અને મારવાનું શરૂ કર્યું અને તેણીને વૈવાહિક ઘરમાંથી બહાર કાઢી દેવામાં આવી અને તેણી ૩ મહિના સુધી તેના માતાપિતા સાથે રહી હતી અને પછી ઘટનાના દસ દિવસ પહેલા, તેણીને અપીલકર્તા સુરેન્દ્ર સાથે વૈવાહિક ગૃહમાં મોકલવામાં આવી હતી, તેની ખાતરી પર કે તેઓ પુષ્પાને હેરાન નહીં કરે.આ જ રીતે મૃતકના પિતા પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહનું નિવેદન પણ છે.

આ પત્ર, PE પ્રદર્શિત કરે છે, જે પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીરની કોસ-એક્ઝામિનેશન દરમિયાન રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેમની બહેનને આ પત્ર મળ્યો હતો અને તેમણે આ પત્ર મળ્યાના લગભગ બે-ત્રણ દિવસ પછી તેમને સોંપ્યો હતો.આ પત્રનું અવલોકન દર્શાવે છે કે તેના સસરા અને સાસુએ પુષ્પાને કશું કહેવાનું બંધ કરી દીધું હતું પરંતુ તેના પતિ સુરેન્દ્રે તેને એટલી હદે માર માર્યો હતો કે તે અસમર્થ થઈ ગઈ હતી અને ચાલી શકતી ન હતી.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૬ હેઠળ કોઈ ગુનો કરવામાં આવ્યો નથી કારણ કે મૃતકને આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરવાનો અથવા ઉશ્કેરવાનો કોઈ ઇરાદો દર્શાવવા માટે કંઈ નથી.અમે સહમત નથી.વિવાદિત ચુકાદામાં ઉચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે તેમ, "ઉશ્કેરવાનો અર્થ થાય છે કોઈને કૃત્ય કરવા માટે ઉશ્કેરવું, ઉશ્કેરવું, ઉશ્કેરવું અથવા પ્રોત્સાહિત કરવું.ઉશ્કેરવા માટે અભિવ્યક્ત શબ્દોનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી નથી.ઉશ્કેરણી દ્વારા ઉશ્કેરણીનો ગુનો ઉશ્કેરણી કરનાર વ્યક્તિના હેતુ પર આધાર રાખે છે, અને ઉશ્કેરણી કરનાર વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલા કૃત્ય પર નહીં.

પીડબ્લ્યુ-૨ પ્રેમ, પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીર અને પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહના પુરાવા પરથી જાણવા મળ્યું છે કે મૃતક પુષ્પાને દહેજની માંગણીને કારણે હેરાન કરવામાં આવી હતી.ઘટનાના લગભગ છ મહિના પહેલા, અપીલકર્તા મૃતકના મામા સોમબીરના ઘરે ગયા હતા, જ્યાં પુષ્પાએ આઠમા ધોરણ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો અને ટ્રેક્ટર ખરીદવા માટે ૮૦,૦૦૦ રૂપિયાની માંગણી કરી હતી.જો કે, જ્યારે પીડબ્લ્યુ-૪ સોમબીરે રકમ ચૂકવવાની ના પાડી ત્યારે સુરેન્દ્રે મૃતકને મારવાનું શરૂ કર્યું અને આખરે તેણીને વૈવાહિક ઘરમાંથી બહાર કાઢી મૂકવામાં આવી અને તેણી તેના માતાપિતાના ઘરે ગઈ જ્યાં તે લગભગ ત્રણ મહિના સુધી રહી હતી.ત્યારબાદ અપીલકર્તા દ્વારા તેણીને એવી ખાતરી સાથે પરત લઈ જવામાં આવી હતી કે તે પુષ્પાની સાથે સારો વ્યવહાર કરશે, પરંતુ તેના દસ દિવસ પછી તેણીએ આત્મહત્યા કરી લીધી હતી.તે પુરાવા તરીકે સામે આવ્યું છે કે સુરેન્દ્રે પુષ્પાને એટલી હદે માર માર્યો હતો કે તે ચાલી પણ શકતી ન હતી.

મૃતક પુષ્પા આત્મહત્યા સમયે ગર્ભવતી હતી અને અમે હાઈકોર્ટ સાથે સંમત છીએ કે ગર્ભાશયમાં બાળક ધરાવતી યુવાન સગર્ભા સ્ત્રી સામાન્ય રીતે આત્મહત્યા નહીં કરે સિવાય કે તેણીને આમ કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવે.અમે એ વાત સાથે પણ સંમત છીએ કે જો તેને દહેજની માંગણીને કારણે હેરાન કરવામાં ન આવી હોત તો તે હતાશ ન થઈ હોત.

મૃતક પુષ્પાના પિતા પીડબ્લ્યુ-૧૦ દિલબાગ સિંહના પુરાવા પણ સામે આવ્યા છે કે જ્યારે દહેજની માંગ પૂરી કરવામાં ન આવી ત્યારે પુષ્પાને માર મારવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે તે તેના પિતાના ઘરે આવી ત્યારે તેના પર ઈજાના નિશાન હતા.

નીચેની બંને અદાલતોએ આરોપી વિરુદ્ધ ચુકાદો આપ્યો છે અને અમે નીચેની અદાલતો દ્વારા ચુકાદામાં આપવામાં આવેલા તર્ક સાથે સંપૂર્ણપણે સંમત છીએ.

આમ, આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા નથી.તેથી તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.